

RESSENYES BIBLIOGRÀFIQUES

Aquesta secció bibliogràfica té l'objectiu de reunir tota la informació dispersa sobre ornitologia balear que apareix publicada en altres revistes i llibres, tant de la nostra comunitat com nacionals o estrangers, i, d'aquesta manera, fer-la més accessible a qualsevol persona interessada en l'ornitologia balear. Aquest apartat recull ressenyes breus en què es ressalten els principals resultats i s'hi aporten teories sobre el contingut de les publicacions rebudes a la biblioteca del GOB.

Un conjunt de col·laboradors realitzen desinteressadament aquestes notes i contribueixen amb el seu esforç a la transmissió d'informació, que podrà tenir una funció en la formació i actualització dels coneixements ornitològics dels membres de la nostra associació. Les ressenyes expressen les opinions dels revisors, això vol dir que no reflecteixen necessàriament el parer del GOB. En aquesta quarta ocasió aporten a la base de dades 22 referències més.

A l'apartat noves revistes, i aquesta n'és la setena entrega, es presenten les darreres adquisicions o intercanvis per a la biblioteca del darrer any. En total són ja 56 revistes que tracten temes d'ornitologia.

Llista de col·laboradors: Juan Miguel González, Francesc Gordiola, Carles López-Jurado, Joan Mayol, Matias Rebassa, Francisco J. Samblás i Manuel Suárez.

ARTICLES

ALCOVER, J.A.; BOVER, P. i SEGUI, B.
1999. Una aproximació a la paleoecologia de les illes. *Mon. Soc. Hist. Nat. Balears* 6/ Mon. Inst. Est. Bal. 66: 169-204. ISBN: 84-87026-86-9. Palma.

El present treball se centra en l'ecologia original; es a dir prehumana, de les illes oceàniques i paraoceàniques, en aquestes darrers s'inclouen les illes Balears. Per això els autors se centren en tres aspectes. En la relació entre l'àrea insular i el nombre d'espècies, es presenten algunes de las dades que qüestionen la teoria de la biogeografia insular de Mac Arthur i Wilson. Des del punt de vista de l'avifauna es constaten que les illes mediterrànies sofriren, amb l'arribada dels humans, unes extincions selectives i, en altres casos, la reducció de poblacions d'algunes espècies, acom-

panyat de l'arribada de nous immigrants, alguns dels quals han arribat a tenir una importància en l'actualitat. Les comunitats ornítiques existents a l'actualitat a les illes mediterrànies són molt diferents de les que hi existien abans de l'arribada dels humans.

En segon lloc, s'analitza l'ocupació de gremis ecològics a les illes per part dels depredadors de vertebrats i dels herbívors folívors de talla mitjana i gran. Normalment, a les illes manquen els mamífers depredadors, o sigui els carnívors. Aquest gremi de superdepredador està ocupat prioritàriament per ocells. El gremi dels herbívors de talla mitjana i gran només està ocupat per mamífers a relativament poques illes, les quals són properes als continents. A les illes allunyades np hi ha grans mamífers herbívors i això ha permès que el gremi dels

herbívoros de talla mitjana i gran estigui ocupat per rèptils o per ocells.

En el darrer lloc, es presenten algunes dades sobre les comunitats vegetals del passat d'algunes illes. La vegetació del passat era diferent de l'actual i probablement els canvis en les espècies, com l'estructura i la funció de la vegetació insular esdevingut rere l'arribada dels humans són una constant arreu del món.- Carles LÓPEZ-JURADO.

CANTOS, F.J. 1998. Patrones geográficos de los movimientos de silvívidos transaharianos a través de la Península Ibérica. *Ecología*, 12: 407-411.

Treball que es pot considerar dintre de la línia clàssica quant a estudis sobre migració d'auells. Està basat en les recuperacions de deu espècies de silvívids transaharianos (1.379 en total). Se n'analitza la distribució geogràfica i s'arriba a dues conclusions: en primer lloc, la migració de tardor d'aquestes espècies a través de la península Ibèrica es duu a terme per una ruta més occidental que a la migració primaveral i, per altra banda, la migració postnupcial és molt més conspícua que la prenupcial.- Juan Miguel GONZÁLEZ.

CANTOS, F.J. i GÓMEZ-MANZANEQUE, A. 1999. Informe sobre la campanya de anillamiento de aves en España. Año 1998. *Ecología*, 13: 311-457.

Informe anual que resumeix la campanya de marcatge d'aus silvestres realitzada a Espanya durant l'any 1998 amb anelles que remet ICONA. En l'execució de la campanya, hi han participat els quatre grups d'anellament que hi ha actualment a les Balears. S'hi aporta el nombre d'aus marcades i se n'indica el nombre de polls i volanders, a més del nombre d'espècies diferents. Cal puntualitzar que aquestes xifres no solen

coincidir amb els nombres publicats en la nostra revista, per petites diferències. L'informe s'acaba amb la taula de recuperacions. Carles LÓPEZ-JURADO.

LIECHTI, F., STEURI, T., LÓPEZ-JURADO, C., RIBAS, P.L.D., REIS, M.A. i BRUDERER, B. 1997. Nocturnal spring migration on Mallorca - schedules of departure and passage. *Ardeola*, 44 (2): 207-213.

Estudi sobre la migració prenupcial de migrants nocturns a Mallorca realitzat mitjançant un receptor d'infrarojos situat a la costa nord de Mallorca. S'hi mostren els resultats d'una prova pilot que se va realitzar a Mallorca l'any 1995 com a preàmbul d'un projecte més ambiciós realitzat amb posterioritat per conèixer millor la migració dels auells al Mediterrani occidental. Indiquen els autors que quasi tots els migrants nocturns de Mallorca deixen l'illa dins les 3 hores posteriors a la posta del sol en un nombre que calculen d'uns 50.000 auells de mitjana cada vespre, amb màxims estimats de 120.000.

Combinen aquest mètode amb el de l'observació de la migració a través de la lluna i comparen els resultats amb estudis semblants, que no iguals, fets al nord d'Itàlia, i arriben a la conclusió, amb moltes reserves, que la intensitat de migració a ambdues zones és semblant. Assenyalen també els autors que els auells que parteixen del nord d'Àfrica comencen a arribar a Mallorca passades unes 6 hores de la posta del sol i que els dies bons amb vent favorable s'observa una sortida d'auells des de Mallorca, fins i tot tan sols a una o dues hores de la sortida del sol. Aquest fet consideren ells que pot significar que durant la nit no hi ha una atracció important de les illes per les aus que migren i que un alt percentatge d'auells no s'aturen sinó

que continuen fins a les costes d'Espanya o del sud de França. Fan notar també els autors que les condicions meteorològiques, especialment les de la costa nord d'Àfrica influeixen en gran mesura en el pas migratori.

El gran interès de l'estudi queda en part condicionat, en tractar-se d'una prova pilot, pel curt període de temps en què es va realitzar; 17 vespres del mes d'abril dels quals a tan sols 3 d'ells varen agafar dades fins després de la sortida del sol, mentre que als altres vespres s'aturaven a mitjanit, la qual cosa s'ha de tenir en compte a l'hora de valorar els resultats.- Manuel SUÁREZ.

MUNTANER, J. 1999. La colònia de gavioeta de Audouin de sa Dragonera. *Butlletí Científic dels Parcs Naturals de les Balears*, vol. 1: 65-66 pp.

A la Dragonera, la gavina de bec vermell ha experimentat un constant augment poblacional des que es va localitzar per primer cop com a nidificant a l'illa l'any 1976. la població actual (any 1998) se situa al voltant de les 250 colles. El nombre de colònies també va augmentar d'una a dues o més, i la seva situació, com correspon a una espècie "itinerant" com aquesta, no es va mantenir fixa sinó que va variar entre anys.

Exemplars anellats amb anelles de PVC a la Dragonera han estat vistos a Cabrera i a múltiples llocs de la costa d'Espanya i Àfrica en el decurs de les seves migracions. Maties REBASSA.

OWENS, N. 1999. Estudi dels agrons de s'Albufera de Mallorca. *Butlletí Científic dels Parcs Naturals de les Balears*, vol. 1: 27-39 pp.

Estudi realitzat per voluntaris d'Earthwatch, que intentaren determinar, mitjançant observacions sistemàtiques, el comportament de diferents espècies

d'agrons al Parc Natural de s'Albufera de Mallorca. *Egretta garzetta*, l'espècie més ben estudiada, va mostrar un comportament alimentari molt intens entre les 7 i les 9h i de 17 a 18h i va capturar bàsicament preses aquàtiques (a raó d'una per minut) i libèl·lules en vol tot emprant fins a 5 tècniques de caça diferents segons la situació i l'hora del dia. Es varen documentar també signes de jerarquia entre els agrons, els dominants empaitaven els subordinats i els desplaçaven dels millors llocs d'alimentació. Tant *Egretta garzetta* com *Bubulcus ibis* resulten ser molt gregàries abans d'anar-se'n a colgar i mostren uns moviments i un comportament molt previsible.- Maties REBASSA.

RIDDINGTON, R. i TAYLOR, R. 1995. Estudis sobre l'Hortolà de canyar (*Emberiza schoeniclus*) i altres passeriformes a s'Albufera. *Butlletí del Parc Natural de s'Albufera de Mallorca*, vol. 2: 35-43 pp.

En aquest estudi es pretenia, mitjançant l'anellament sistemàtic, determinar en quina mesura la morfologia del bec dels hortolans de canyar locals (*E. s. witherbyi*) era una adaptació a la captura per part d'aquestes aus de larves de diferents lepidòpters que es troben dins de les tiges del canyet. Gràcies a la captura també d'exemplars foranis (ssp. nominal), es va poder veure com les diferències a l'amplada del bec entre les dues ssp eren clares (6'4-6'6 mm de *witherbyi* per 4'9 de *schoeniclus*), i no atribuïbles a diferències purament sexuals, com s'havia postulat. En canvi, les diferències entre residents i migrants quant a longitud del bec no varen quedar clares, mentre que sí es va poder determinar aquí un clar comportament sexual (les femelles tenien el bec més curt que els mascles).

Els autors analitzaren també la condició corporal dels migrants capturats (bàsicament aus de l'espècie *Carduelis spinus*), per aventurar una sèrie de possibles interrelacions entre aquesta condició i el grau de dominància de cada animal.- Maties REBASSA.

SEGUÍ, B. 1996. Les avifaunes fòssils dels jaciments càrstics del Pliocè. Plistocè i holocè de les Gimnèsies. *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 39: 25-42.

Actualment, apareix tanta informació en el món científic que molt sovint desconeixem molts de treballs que s'han realitzat o que s'estan realitzant i que són força importants per a les persones que inicien una nova investigació, ja que els permeten no duplicar esforços i conèixer l'estat de la qüestió. En aquest sentit, aquest treball es pot considerar com una necessària recopilació sobre les dades paleornitològiques que s'han descobert fins a l'actualitat a les illes de Mallorca i de Menorca. Un gran ajut que ens permet veure, des de una perspectiva global, una informació que sol estar molt dispersa i conèixer la bibliografia publicada, els autors, els jaciments que hi ha fins al moment, les espècies descobertes i, en definitiva, fins on arriba el que s'ha investigat sobre l'avifauna fòssil de les Gimnèsies.

A les Balears han estat els mamífers els més estudiats i coneguts, segurament per la millor conservació de les seves restes i, potser, per la importància que hem concedit al *Myotragus*, descobert a principis del segle XX. Aquesta circumstància ha anat en detriment d'altres espècies, com les aus.

Aquest treball sobre l'avifauna fòssil de les aus de Mallorca i de Menorca ens dóna una visió del panorama paleornitològic actual, de les espècies que hi

existiren, però també de la quantitat d'informació que encara hem de descobrir. En molts casos, encara no s'ha pogut determinar l'espècie amb total seguretat, en d'altres no es pot assegurar que siguin un endemisme com ho semblava en un primer moment (com el cas de *Tyto balearica*) i, d'altres espècies, se'n discuteix la perfecta identificació.

Un estudi imprescindible que facilitarà a futurs investigadors clarificar on han d'incidir en les seves investigacions, els possibles problemes amb què s'han trobat altres investigadors, les peculiaritats geològiques, etc. Tot això fa que aquest treball sigui un immillorable punt de partida per a futures investigacions i també per als interessats només en els coneixement de l'avifauna fòssil de les Gimnèsies. FRANCISCO J. SAMBLAS.

TRAVERSE, A. 1999. El paper dels mutualismes planta-animals als ecosistemes insulars. *Mon. Soc. Hist. Nat. Balears* 6/ *Mon. Inst. Est. Bal.* 66: 9-33. ISBN: 84-87026-86-9. Palma de Mallorca.

L'autora fa una recopilació extensa de treballs publicats i d'alguns de propis, en la qual ens mena de la mà per ensenyar-nos, d'una manera ordenada i pedagògica la importància ecològica a les illes de les interaccions mutualistes entre plantes i animals, en particular el paper que la pol·linització, la dispersió de llavors i la protecció de la planta juga en l'estructura de les comunitats i en el manteniment de la biodiversitat.

S'enumeren exemples d'interaccions mutualistes que s'han originat en diferents illes dels oceans Pacífic, Índic i Atlàntic, incloses les illes Balears, en les quals s'examinen, entre altres vertebrats, casos d'ocells nectarívors que pol·linitzen flors en la isla de Krakatoa, Nova Zelanda i Hawaii i altres que dis-

persen llavors, així a l'illa de Krakatoa els principals ocells dispersors actualment són els coloms Kereru *Hemiphaga novaeseelandiae*, i el tui *Prothemadera sp.*, els ocells-campana *Anthornis sp.* i ocells poc comuns, com el kiwis *Apteryx sp.*, el kokako *Callaeas cinerea* i el weka *Gallirallus australis*. Altres aucells de dispersió foren introduïts per l'home com són la mèl-lera *Turdus merula* i el tord *Turdus philomelos*. Entre els extingits, hi ha l'huia *Heteralocha acutirostris*, un tord piopio *Turnagra capensis* i els moes pertanyents a les famílies *Dinornithidae* i *Anomalopterygidae*. A les Balears, els exemples que menciona no són d'aus, concretament són sargantanes, martes i genetes. L'autora puntualitza que a totes les illes de la Mediterrània falta informació sobre la biologia reproductiva de la flora i que això implica que no es puguin treure conclusions sobre si els mutualismes planta-animal juguen cap paper en l'estructura de les comunitats.

L'autora exposa les conseqüències ocasionades en trencar-se els mutualismes a causa de diferents motius com ara la caça excessiva, la distribució de l'hàbitat i la introducció d'espècies exòtiques. Entre d'altres, s'hi exposen els exemples d'una au ja extingida; el dodó *Raphus cucullatus* i l'arbre tambaloque a l'illa de Maurici, exemple típic de coevolució planta-dispersor desmitificat recentment. A l'illa de Nova Zelanda es presenta el paper que jugaven les plantes

i els ocells herbívors (moes), extingits en colonitzar-se l'illa pels primers pobladors; els polinesis.

Un altre exemple, comenta el cas d'un arbre petit, el kowhai, que sembla haver perdut els seus pol·linitzadors: l'ocell campana, com el tui a l'illa de Chat-ham. Quelcom semblant, però amb ocells nectarívors drepanidinins i còrvids descompareguts de l'illa de Hawaii. A les illes Balears no es presenta cap exemple d'aus, però sí que hi ha estudis en relació a les sargantanes.

L'efecte de les introduccions d'espècies exòtiques es comenta en el cas de Hawaii, entre d'altres, on la introducció d'espècies (més de 50) ha estat enorme respecte a les aus. A les Balears no es comenta cap estudi sobre aus, però sí sobre carnívors.

Finalment, s'examinen els factors que cal considerar per avaluar el risc d'extinció de plantes que han perdut els seus animals mutualistes i la manera de compensar aquestes pèrdues, també es tracta com eviten les plantes la dependència absoluta dels animals. L'article acaba amb recomanacions a tenir en compte en qualsevol programa de conservació.

Sembla que les possibles interaccions mutualistes entre plantes i ocells estiguin per estudiar a les illes Balears i seria reconfortant que, en un futur pròxim, això es fes realitat. Carles LÓPEZ-JURADO.

LLIBRES

ALTABA, C.R. 1999. *La diversitat biològica. Una perspectiva des de Mallorca*. Ed. Moll. 110 pp. ISBN: 84-273-6012-6.

Com assenyala el títol, aquest llibre intenta donar una primera introducció al

món de la diversitat biològica des del punt de vista d'un habitant de Mallorca i aprofitant l'entorn immediat per explicar fenòmens d'abast planetari. El llibre es reparteix en sis capítols on l'autor reparteix els fenòmens relacionats amb la

diversitat ecològica (el seu estudi, la conservació, etc.) i un darrer capítol que conté una selecció de referències per als lectors que tinguin interès de continuar indagant sobre aquest tema.

Com a punts positius d'aquest llibre assenyalaria que l'autor manté en bastants casos una actitud crítica a l'hora d'explicar teories i que dóna diferents punts de vista sobre un mateix problema, punt que trobo molt important, i que no ofereix dades o xifres dogmàtiques; i també fa un parell de propostes que he trobat interessants com són: la possible reintroducció del vel Imarí, i la creació de zones d'especial protecció que ell anomena àrees d'endemismes.

Com a crítica, voldria fer paleses dues afirmacions de l'autor que són errònies:

— Al primer capítol l'autor comet un error molt comú, ens diu que l'espècie ve assenyalada pel segon mot, això no és cert, el segon mot del nom científic és l'epítet específic, i l'espècie ve assenyalada pel nom científic complet; l'epítet específic per si mateix no ens indica cap organisme.

— Al quint capítol l'autor parla del trencapinyons com una espècie endèmica que anomena *Loxia balearica* i que diferencia del trencapinyons continental que es correspondria amb l'espècie *Loxia recurvirostra*. Bé, segons un article publicat a la revista *Heredity* on es va estudiar l'ADN mitocondrial de trencapinyons continentals i illencs, es troba una gamma de variació a l'ADN reduïda que no permet distingir línies filètiques diferents, i els autors suggereixen que les diferències morfològiques observables es deuen a adaptacions locals esperables en aquelles espècies especialitzades en l'explotació d'un recurs molt concret. Per tant els trencapinyons con-

tinents i els illencs no es podrien considerar espècies diferents (Questiau, S.; Gielly, M i Taberlet, P. 1999. Phylogeographical evidence of gene flow among Common Crossbill (*Loxia recurvirostra*, Aves Fringillidae) populations at the continental level. *Heredity*, 83: 196-205.)

En general, trobo que l'autor ha sabut expressar molt bé els conceptes necessaris per al coneixement bàsic de la diversitat biològica, però ha perdut de vista el segon punt que era fer ús de la riquesa de l'illa de Mallorca per aclarir aquests conceptes. Com ell molt bé remarca diverses vegades l'illa de Mallorca és rica en espècies, és, doncs, necessari tornar a repetir els típics tòpics de la riquesa tropical, de la tundra, de la taigà? És necessari explicar fenòmens d'àmbit concret que tenen lloc al continent, o a altres parts de la Mediterrània, i no aprofitar més el medi illenc quan el llibre té una extensió tan petita?.-FRANCESC GORDIOLA.

DE JUANA, E. i VARELA, J.M. 2000. *Guía de las Aves de España. Península, Baleares y Canarias*. Lynx Edicions. ISBN: 84-87334-26-1.

És freqüent veure guies de camp d'Europa o de comunitats autònomes, però en aquesta ocasió es tracta d'una guia que se centra en l'àrea d'Espanya i Portugal, llevat de les Açores i Madeira. El format és de butxaca, de 224 pàgines, de poc pes, i amb il·lustracions per a cada au que n'inclou també la descripció, l'hàbitat, els moviments i la distribució amb abundants mapes. Està actualitzada amb els darrers canvis taxonòmics i, si en comparem el preu amb el d'altres guies, és inferior. El seu contingut resulta ideal per als que s'iniciïn en l'avifauna balear.

Se'n podrien fer altres comentaris menys favorables, com per exemple que s'inclou el nom científic, el castellà i l'anglès de cada au, però no s'hi inclouen els noms regionals o locals. Sense comentaris.

En l'apartat de localitats d'interès només s'anomenen i es localitzen en un mapa les que figuren en el text, crec que es podria ampliar almenys a una localitat per comunitats autònomes, en el cas de Balears s'hi esmenten almenys dues zones.

Quan s'hi parla de les subespècies, no s'il·lustren, només se n'indica l'existència i la distribució.

El capítol de la llista d'espècies accidentals és de difícil utilitat per a un principiant perquè no totes hi són dibuixades.

Pel que fa a la bibliografia consultada de Balears i d'autors illencs, s'esmenta l'Atles d'Avellà et al., els tres llibres de sempre de Muntaner i el de Viada sobre àrees importants per a les aus a Espanya. No es fa cap referència als atles de Menorca i de Formentera. El que sí hi apareix entre el grup de llibres sobre on observar aus, són els dos llibres de Graham Hearl; un dedicat només a Mallorca i l'altre a la resta de les illes. S'hi esmenten els 10 anuaris que es publiquen regularment a Espanya tot indicant-ne el primer any de publicació, d'aquestes dades es desprèn el caràcter pioner del nostre anuari.

És la primera guia amb una pàgina i la contraportada de publicitat que els autors justifiquen amb el preu polític de la publicació.

Finalment, en el capítol d'adreces d'interès, hi apareixen les d'entitats oficials, ornitològiques (el GOB no hi apareix malgrat ser una entitat avaladora d'anellament i editar l'anuari degà d'Es-

panya), la de l'editorial, l'empresa col·laboradora i fins a tres societats ornitològiques estrangeres, per si els vols enviar les teves observacions sobre aus. Carles LÓPEZ-JURADO.

DEL HOYO, J.; ELLIOTT, A. i SARGATAL, J. Eds. 1999. *Handbook of the Birds of the World*. Vol. 5. Barn-owls to Hummingbirds. Lynx Edicions, Barcelona. 759 pp. ISBN: 84-87334-25-3.

Una nova entrega de les dotze previstes. Aquest número inclou deu famílies partanyents a tres ordres: *Tytonidae* (òlibes), *Strigidae* (ducs, mussols...), *Steatornithidae* (ocell de l'oli), *Aegothelidae* (egotèlids), *Podargidae* (podàrgids), *Nyctibiidae* (nictíbirds), *Caprimulgidae* (enganyapastors), *Apodidae* (falzies), *Hemiprocnidae* (falzies arborícoles) i *Trochilidae* (colibrís). En total, dona informació de 758 espècies d'aus que figuren il·lustrades en 76 làmines i més de 406 fotografies. Com a nota curiosa, en aquest volum hi ha l'au més petita del món el colibrí d'Helena *Mellisuga helenae*, que habita les illes de Cuba i de Pinos, pesa entre l'6 i l'9 grams i medeix de 5-6 cm. Per fer-nos una idea, a la pàgina 474 hi ha una fotografia d'un mascle d'aquesta au posada sobre la punta d'un llapis. El volum finalitza amb 8.000 referències bibliogràfiques. Jordi Muntaner, Joan Mayol i Carlota Viada figuren entre els autors balears. -Carles LÓPEZ-JURADO.

SANZ, J.L. 1999. *Los dinosaurios voladores. Historia evolutiva de las aves primitivas*. Ed. Mundo Vivo Libertarias.

Aquest llibre descriu amb rigor una bella història, llegida a les pedres. L'ànima de volar és una vella i repetida

història al nostre planeta, que han protagonitzat els més distints grups zoològics, des dels invertebrats i els peixos fins als homínids. Els que més èxit hi han tingut (amb mitjans propis) són justament els dinosaures. Almenys, és el que pensen molts zòdlegs, entre altres José Luis Sanz, que consideren que les aus provenen dels dinosaures. L'autor d'aquest llibre, professor de paleontologia de l'Autònoma de Madrid, exposa en aquest llibre l'estat dels coneixements sobre l'origen i l'evolució d'aquest grup (que serà més còmode continuar denominant aus). Es tracta d'una obra de rigorosa divulgació, tan interessant per la informació que conté com per la forma d'exposar-la, que inclou no sols les teories que adopta l'autor, sinó també altres que rebutja, amb els arguments pertinents en cada cas. Sanz domina perfectament el tema, sobre el qual ha treballat directament: dirigeix des de fa anys les excavacions a Las Hoyas, a Conca, on es va descobrir la primera au amb àlula (*Eualulavis*, 120 m. d'anys d'antiguitat). L'estat actual del coneixement indica que les aus s'originaren a partir d'un petit dinosaure corredor (un dromosaure), insectívor, proveït de protoplomes que li permetien una gran maniobrabilitat a la carrera encaçant les seves preses. Sorpren que les plomes existiren 50 milions d'anys abans d'*Archeopteryx*, que continua éssent la més antiga de les aus conegudes.- Joan MAYOL.

WEINER, J. 1995. *The beak of the finch*. Vintage Books. ISBN: 0-679-40003-6.

Aquest extraordinari llibre és tant un estudi del pinsans de les illes Galápagos i la seva evolució, com una narració de les feines dutes a terme per

Peter i Rosemary Grant, dos ornitòlegs que han dut a terme un treball meticulós i ingenios a les illes. El llibre comença amb la recerca del Grants a l'illot Daphne Major, els seus seguiments de les fluctuacions de pinsans del total de la població al llarg de més de vint anys (identificant cada un dels aucells durant vint-i-quatre generacions de pinsans, prop de 19.000 exemplars!), i proposa aquest estudi com una prova empírica de la teoria de l'evolució darwiniana, ja que segons l'autor demostra que la selecció natural és operant i revela canvis a través de les generacions, i no en mil·lennis, com originalment suposà Darwin.

L'autor ha tingut bona mà per fusionar la investigació dels Grant amb les principals idees que Darwin exposà a "l'origen de les espècies", unió que serveix d'espina dorsal del llibre, i que completa comentant com afecta aquesta idea aspectes tan importants com la conservació d'espècies. A més, Weiner explica altres exemples empírics per demostrar com la selecció natural afecta l'evolució de les espècies (la utilització del pesticides al Estats Units, experiments amb trencapinyons, la resistència als antibiòtics, etc.).

Weiner ha aconseguit un llibre molt entretingut; si res se li pot criticar és el fet que no parli de l'evolució en òrgans complicats, i el breu espai que fa servir de com es dona la divergència i l'especiació en absència de barreres. El llibre actualment només té edicions en anglès, tot i això està escrit en un estil accessible i fàcil d'entendre. No seria estrany que en un parell d'anys aquell llibre es convertís en un clàssic de la literatura de divulgació científica.-Francesc GORDIOLA.

ALTRES LLIBRES REBUTS

- Riera, J. 2000. Resultats del recompte hivernal d'aus aquàtiques i limícoles a l'illa de Mallorca, gener del 2000. GOB. Informe inèdit.

NOVES REVISTES

- Aves. Bulletin trimestral édité avec l'appui du Ministère de la Communauté française. Liège, Belgica. Des del volum 30 de 1994. BE ISSN: 0005-1993.
- Ibis. Des del volum 108 a 140.
- L'oiseau et la revue française d'ornithologie. Des del volum 58 a 63, cada volum té 4 números.
- Prieta, J.; Valiente, J. i Benítez, J.M. (Eds.). 2000. Aves de Extremadura. Anuario ADENEX 1998. Vol. 1 ADENEX. Mérida, 271 p.

ALTRES REVISTES REBUDES

- Ardeola*, vol. 47-1, junio 2000. Sociedad Española de Ornitología.
- Aves de la Comunidad Valenciana . Noticiari Ornitològic de la Societat Valenciana d'Ornitologia*. 1998. Ed. SVO.
- Butlletí de Contacte del Gup Català d'Anellament*, volum 10, Tardor-hivern 1999-00. Barcelona. 68 pp.
- Butlletí del Gup Català d'Anellament*, volum 15, Barcelona 1998. ISSN 1130-2070, 148 pp.
- Copete, J.L. (ed.). 2000. *Anuari d'ornitologia de Catalunya. 1997*. Barcelona. Grup Català d'Anellament. ISSN: 1138-882X. 412 pp.
- Ecología, nº 13, 1999. Edita: O.A. Parques Nacionales. Ministerio de Medio Ambiente. ISSN: 0214-0896.
- Revista de Anillamiento*, nº 5, 2000. GOB-EBD-SEO-GCA.